

SESSION ORDINAIRE 2020-2021

28 AVRIL 2021

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**
PROPOSITION DE RÉOLUTION

**visant à demander au Gouvernement
de la Région de Bruxelles-Capitale
de s'opposer au projet de fermeture
de deux bandes de circulation dans le cadre
du réaménagement du carrefour
des Quatre Bras par la Région flamande**

(déposée par Mmes Anne-Charlotte d'URSEL (F) et
Alexia BERTRAND (F))

Développements

En septembre 2018, la Werkvennootschap, société sous la tutelle du gouvernement flamand qui coordonne les projets des différentes autorités flamandes en matière de mobilité, a initié des études visant le réaménagement du Ring Est. Quatre grands carrefours sont concernés, dont le carrefour des Quatre Bras de Tervueren. Celui-ci étant connu par tous les automobilistes comme étant problématique, notamment en termes de congestion durant les heures de pointe, il est donc intéressant de procéder à son « optimalisation ».

Suite à ses études, la Werkvennootschap propose aujourd'hui la suppression de deux bandes de circulation au niveau du bras sud de la N3 afin de transformer cette portion de route en piste cyclable bidirectionnelle. Ce projet signifierait donc que le trafic des véhicules motorisés entrants comme le trafic sortant de la capitale au niveau du carrefour des Quatre Bras serait réduit chacun à une bande de circulation au niveau de l'axe nord de la N3. La Région bruxelloise, malgré l'avis des communes limitrophes, s'est prononcée en faveur du projet et de la configuration ici envisagée, et devrait faire l'objet d'une phase test de fin août à début octobre 2021.

Parmi les alternatives à l'usage de la voiture, le vélo et en particulier les voies rapides pour les vélos reliant Bruxelles à sa périphérie, aux deux autres Régions, sont à développer, surtout quand on sait qu'une grande partie des navetteurs habitent dans un périmètre proche de Bruxelles. Le RER

GEWONE ZITTING 2020-2021

28 AVRIL 2021

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**
VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**ertoe strekkende de Brusselse Hoofdstedelijke
Regering te verzoeken zich te verzetten
tegen het project van het Vlaams Gewest
om twee rijstroken af te sluiten in het kader
van de heraanleg van het Vierarmenkruispunt**

(ingediend door mevrouw Anne-Charlotte d'URSEL (F) en
mevrouw Alexia BERTRAND (F))

Toelichting

In september 2018 startte de Werkvennootschap, een vennootschap onder de Vlaamse overheid die de mobiliteitsprojecten van de verschillende Vlaamse overheden coördineert, studies gericht op de heraanleg van de Oostring. Het gaat om vier grote kruispunten, waaronder het Vierarmenkruispunt in Tervuren. Het is algemeen bekend bij alle automobilisten dat het problematisch is, vooral op het vlak van de files tijdens de spitsuren, het loont dus de moeite om tot « optimalisering » ervan over te gaan.

Als resultaat van haar studies stelt de Werkvennootschap nu voor om twee rijstroken aan de zuidelijke arm van de N3 te schrappen om dit weggedeelte om te vormen tot een tweerichtingsfietspad. Dit project zou betekenen dat het aankomend en vertrekkend gemotoriseerde verkeer van de hoofdstad op het Vierarmenkruispunt wordt teruggebracht tot één rijstrook elk op de noordelijke as van de N3. Het Brussels Gewest heeft, ondanks het advies van de burgemeenten, voor het project gekozen en de hier beoogde configuratie moet het voorwerp uitmaken van een testfase van eind augustus tot begin oktober 2021.

Van de alternatieven voor het gebruik van de auto moeten het fietsgebruik en met name de fietssnelwegen die Brussel met zijn rand en met de twee andere Gewesten verbinden, worden ontwikkeld, vooral wanneer men weet dat een groot deel van de pendelaars in de omgeving van Brussel woont.

vélo participe aux solutions pour lutter contre la congestion dans la Région. Toutefois, il s'agit de bien penser la mise en place d'un tel réseau, en particulier du côté de la Région bruxelloise qui ne poursuit pas nécessairement les mêmes objectifs que la Région flamande, qui vise elle essentiellement la fluidité sur la portion flamande du Ring. L'accessibilité, l'attractivité, les besoins ainsi que les connexions dans et au dehors de la Région sont des impératifs pour la capitale. Notons que deux pistes cyclables existent déjà le long de l'avenue de Tervueren ; et il conviendrait de les valoriser et de procéder en priorité à la rénovation de la piste cyclable bidirectionnelle pour la rendre plus agréable et sécurisée.

Les communes de Woluwe-Saint-Pierre et d'Auderghem, sans doute rejointes par d'autres, ont manifesté leur opposition au projet et demandé de renoncer à la phase test. Celles-ci demandent des scénarios alternatifs de réaménagement du carrefour des Quatre Bras.

Au vu de la congestion observée aux heures de pointe sur cet axe majeur d'entrée de Bruxelles que représente l'avenue de Tervueren, la suppression des deux bandes de circulation risque de nuire à l'attractivité socio-économique et au rayonnement de la capitale ainsi que d'engendrer un report du trafic vers les quartiers résidentiels avoisinants. Si la phase test entend objectiver ce report ou cette absence de report, les modalités proposées jusqu'ici évoquent une mise en place d'août à octobre 2021, durant une crise sanitaire qui, au vu du taux de télétravail, ne permet pas d'objectiver les données collectées puisqu'il ne s'agit pas d'une situation de circulation « normale ».

Le report du trafic qu'engendrerait la suppression de ces deux bandes de circulation sur la qualité de vie des riverains des quartiers résidentiels alentour va à l'encontre des objectifs de la Région en termes de concentration du trafic sur des axes structurants et de qualité de vie des Bruxelloises et des Bruxellois. Une étude atteste d'ailleurs un report certain de celui-ci vers les quartiers résidentiels dans le cadre du projet de suppression de l'échangeur avec le boulevard de la Woluwe, autre axe d'entrée majeur de notre Région. Une telle décision entraînerait de facto un trafic supplémentaire sur des voiries déjà fortement encombrées telles que la chaussée de Louvain ou des avenues comme celle de Tervueren, de Wezembeek, Emile Vandervelde ou Baron Albert d'Huart. Les axes structurants dessinés par Good Move et dont la logique sous-tend l'ensemble du Plan régional de Mobilité sont destinés à véritablement drainer l'ensemble du trafic régional afin de ne plus polluer la vie des quartiers.

Het fiets-GEN maakt deel uit van de oplossingen om het fileprobleem in het Gewest te bestrijden. De implementatie van een dergelijk netwerk moet echter zorgvuldig worden doordacht, met name door het Brussels Gewest, dat niet noodzakelijk dezelfde doelstellingen nastreeft als het Vlaams Gewest, dat in hoofdzaak streeft naar doorstroming op het Vlaamse deel van de Ring. Toegankelijkheid, aantrekkelijkheid, behoeften en verbindingen binnen en buiten het Gewest zijn noodzakelijk voor de hoofdstad. Er bestaan immers reeds twee fietspaden langs de Tervurenlaan, het zou dus aangewezen zijn deze te verbeteren en prioritair over te gaan tot de renovatie van het tweerichtingsfietspad om het aangenamer en veiliger te maken.

De gemeenten Sint-Pieters-Woluwe en Oudergem, en ongetwijfeld ook andere gemeenten, hebben zich tegen het project uitgesproken en gevraagd de testfase af te blazen. Ze vragen om alternatieve scenario's voor de heraanleg van het Vierarmenkruispunt.

Gelet op het drukke verkeer tijdens de spitsuren op deze belangrijke as bij de ingang van Brussel, de Tervurenlaan, dreigt de opheffing van de twee rijstroken afbreuk te doen aan de sociaaleconomische aantrekkingskracht en de uitstraling van de hoofdstad en te leiden tot een verschuiving van het verkeer naar de aangrenzende woonwijken. Als de testfase bedoeld is om deze verschuiving of het ontbreken van een verschuiving te objectiveren, kan volgens de tot nu toe voorgestelde modaliteiten worden gewerkt van augustus tot oktober 2021, tijdens een gezondheids crisis die, gezien het percentage telewerken, het niet mogelijk maakt de verzamelde gegevens te objectiveren omdat het geen « normale » verkeerssituatie is.

De verkeersverschuiving, die de afschaffing van deze twee rijstroken zou veroorzaken voor de levenskwaliteit van de bewoners van de omliggende woonwijken, druist in tegen de doelstellingen van het Gewest inzake de verkeersconcentratie op de structurerende assen en de levenskwaliteit van de Brusselaars. Uit een studie blijkt ook dat het verkeer zich zeker naar de woonwijken zal verplaatsen in het kader van het project om de verkeerswisselaar met de Woluwelaan, een andere belangrijke toegangsweg tot ons Gewest, op te heffen. Een dergelijke beslissing zou de facto leiden tot extra verkeer op reeds overbelaste wegen zoals de Leuvensesteenweg of lanen zoals de Tervurenlaan, de Wezembeeklaan, de Emile Vanderveldelaan of de Baron Albert d'Huartlaan. De structurerende assen die Good Move heeft uitgetekend en waarvan de logica aan de basis ligt van het hele gewestelijke mobiliteitsplan, zijn bedoeld om al het gewestelijke verkeer echt te doen wegvloeien, zodat het leven in de wijken niet langer wordt vervuild.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

visant à demander au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale de s'opposer au projet de fermeture de deux bandes de circulation dans le cadre du réaménagement du carrefour des Quatre Bras par la Région flamande

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu la loi spéciale du 19 juillet 2012 complétant l'article 92 *bis* de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, en ce qui concerne la communauté métropolitaine de Bruxelles ;

Vu la résolution du 25 mai 2018 relative à l'activation de la communauté métropolitaine de Bruxelles pour le développement d'une approche multimodale et interrégionale globale de la problématique de la mobilité à Bruxelles et dans son hinterland ;

Vu les études menées actuellement par la « Werkvennootschap », organisme chargé par le Gouvernement de la Région flamande du réaménagement du Ring autoroutier autour de Bruxelles, visant sa sécurisation et l'augmentation de sa capacité ;

Considérant que ces études envisagent de supprimer la possibilité pour les automobilistes de sortir de la Région depuis la partie sud de la N3 en direction des Quatre Bras de Tervuren et de modifier la partie Nord de la N3 afin d'y créer une bande de circulation entrante et une bande de circulation sortante ;

Considérant que des scénarios de réaménagement similaires ont déjà été proposés pour des axes importants situés à proximité, notamment celui qui concerne la destruction du viaduc Herrmann-Debroux, ce qui risque d'entraîner des conséquences sur le carrefour concerné ;

Considérant que dans le cadre de la suppression annoncée de la bretelle d'accès au Ring depuis le boulevard de la Woluwe, une étude attestait d'un report certain du trafic vers les quartiers résidentiels à proximité ;

Considérant que ce projet aurait dès lors pour effet de générer un important report du trafic vers les quartiers résidentiels avoisinants, notamment ceux situés à Woluwe-Saint-Pierre, Woluwe-Saint-Lambert et Auderghem, au détriment de la santé et de la qualité de vie de leurs habitants ;

Considérant que ce report du trafic va à l'encontre des objectifs énoncés dans le Plan régional de Mobilité « Good Move » qui entend reporter au maximum le trafic sur les axes dits « structurants », soit les axes AUTO Plus, et que l'axe ici considéré appartient à cette catégorie ;

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

ertoe strekkende de Brusselse Hoofdstedelijke Regering te verzoeken zich te verzetten tegen het project van het Vlaams Gewest om twee rijstroken af te sluiten in het kader van de heraanleg van het Vierarmenkruispunt

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Gelet op de bijzondere wet van 19 juli 2012 tot aanvulling van artikel 92 *bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wat de hoofdstedelijke gemeenschap van Brussel betreft ;

Gelet op de resolutie van 25 mei 2018 met betrekking tot de inschakeling van de hoofdstedelijke gemeenschap van Brussel voor de ontwikkeling van een globale multimodale en intergewestelijke aanpak van het mobiliteitsvraagstuk in Brussel en zijn hinterland ;

Gelet op de studies thans uitgevoerd door de Werkvennootschap, een orgaan dat door de regering van het Vlaamse Gewest is belast met de herinrichting van de autoring rond Brussel om deze veiliger te maken en de capaciteit ervan te vergroten ;

Overwegende dat studies voorzien in het opheffen van de mogelijkheid voor de automobilisten om het Gewest te verlaten vanaf het zuidelijke deel van de N3 in de richting van Vierarmen van Tervuren en in het aanpassen van het noordelijke deel van de N3 om een inkomende en een uitgaande rijstrook aan te leggen ;

Overwegende dat soortgelijke heraanlegscenario's reeds zijn voorgesteld voor belangrijke assen in de omgeving, met name betreffende de afbraak van het viaduct Herrmann-Debroux, die waarschijnlijk gevolgen zal hebben voor het betrokken kruispunt ;

Overwegende dat in het kader van de aangekondigde afschaffing van de toegangstrook van de Ring vanaf de Woluwelaan een studie heeft uitgewezen dat er zeker een verschuiving van het verkeer naar de nabijgelegen woonwijken zal plaatsvinden ;

Overwegende dat dit project dus een aanzienlijke verkeersverschuiving zou veroorzaken naar de aangrenzende woongebieden, met name die van Sint-Pieters-Woluwe, Sint-Lambrechts-Woluwe en Oudergem, ten nadele van de gezondheid en de levenskwaliteit van hun inwoners ;

Overwegende dat deze verkeersverschuiving indruist tegen de doelstellingen van het gewestelijk mobiliteitsplan « Good Move », dat erop gericht is zoveel mogelijk verkeer te weren naar de zogenaamde « structurerende » wegen, d.w.z. de AUTO Plus-wegen, en dat de weg waar het hier om gaat tot deze categorie behoort ;

Considérant qu'un tel report du trafic et des phénomènes de congestion nouvellement créés au niveau de l'étranglement généreraient, même en amont, un préjudice pour l'activité et l'attractivité commerciale et économique des communes avoisinantes ainsi que de l'entière de la Région ;

Considérant que des solutions alternatives telles que des parkings de délestage en nombre suffisant, accessibles, situés à proximité de nœuds intermodaux et suffisamment visibles depuis le Ring grâce à un téléjalonnement efficace manquent ;

Considérant que deux pistes cyclables existent déjà le long de l'axe concerné et que celles-ci doivent impérativement être rénovées et sécurisées tout en respectant le caractère écologique et forestier du parcours ;

Considérant que d'autres schémas de réaménagement du Ring autour de Bruxelles peuvent répondre aux objectifs de sécurité routière, de fluidité du trafic et d'augmentation de capacité du Ring ;

Considérant que cette avenue est, depuis sa création, conçue comme une des principales portes d'entrée pour rejoindre notre Région et que la notion même de « boulevard urbain » consacrée dans Good Move ne peut se concevoir comme une route composée de seulement deux fois une bande de circulation ;

Considérant que le test souhaité par la Région flamande et la Région bruxelloise à la fin du mois d'août 2021 ne permettra pas de rendre compte de situations normales de circulation au vu des circonstances sanitaires que nous connaissons et que celui-ci est proposé sur la base d'un scénario rejeté par les communes concernées ;

Demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

- de marquer son opposition ferme et unanime au projet de suppression de deux bandes de circulation sur la N3 et, dès lors, son opposition à la réalisation du test souhaité par la Werkvennootschap d'août à octobre 2021 ;
- d'inviter le Gouvernement flamand à étudier d'autres schémas alternatifs de réaménagement du Ring à proximité du carrefour des Quatre Bras ;
- d'initier une concertation avec le Gouvernement flamand visant à étudier des scénarios alternatifs pour la création d'une autoroute cyclable, passant notamment par la réfection des pistes cyclables existantes le long de l'avenue de Tervuren, tout en respectant le caractère écologique et patrimonial du parcours ;

Overwegende dat een dergelijke verkeersverschuiving en de nieuwe fileverschijnselen ter hoogte van het knelpunt, zelfs in een eerder stadium, nadelige gevolgen zouden hebben voor de activiteit en de commerciële en economische aantrekkingskracht van de aangrenzende gemeenten en van het gehele Gewest ;

Overwegende dat er geen alternatieve oplossingen zijn, zoals voldoende en toegankelijke ontlastingsparkings, die in de buurt van intermodale knooppunten zijn gelegen en voldoende zichtbaar zijn vanaf de Ring door middel van een doeltreffende parkeergeleiding ;

Overwegende dat er langs de desbetreffende as reeds twee fietspaden lopen en dat het absoluut noodzakelijk is deze te vernieuwen en veilig te maken met inachtneming van het ecologische en bosrijk karakter van het parcours ;

Overwegende dat andere plannen voor de heraanleg van de Ring rond Brussel kunnen beantwoorden aan de doelstellingen van verkeersveiligheid, vlotte doorstroming van het verkeer en vergroting van de capaciteit van de Ring ;

Overwegende dat deze laan van meet af aan ontworpen werd als een van de belangrijkste toegangspoorten tot ons Gewest en dat het begrip « stadsboulevard », dat in Good Move is opgenomen, niet kan worden opgevat als een weg met slechts twee rijstroken ;

Overwegende dat de door het Vlaamse Gewest en het Brusselse Gewest gevraagde test eind augustus 2021 geen normale verkeerssituatie zal kunnen weergeven, gezien de gezondheidsomstandigheden waarin wij verkeren, en dat hij wordt voorgesteld op basis van een scenario dat door de betrokken gemeenten werd verworpen ;

Verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

- om zich krachtig en unaniem uit te spreken tegen het project om twee rijstroken van de N3 te schrappen en, bijgevolg, tegen de uitvoering van de door de Werkvennootschap gewenste test van augustus tot oktober 2021 ;
- de Vlaamse regering te verzoeken andere alternatieve schema's voor de heraanleg van de Ring in de omgeving van het Vierarmenkruispunt te bestuderen ;
- een overleg te starten met de Vlaamse regering om alternatieve scenario's te bestuderen voor de aanleg van een fietsnelweg, met inbegrip van de renovatie van de bestaande fietspaden langs de Tervurenlaan, met respect voor het ecologisch en erfgoedkundig karakter van het parcours ;

- de veiller au respect de la concertation avec les communes bruxelloises et flamandes directement impactées par le projet, notamment les communes de Woluwe-Saint-Pierre et d'Auderghem, afin de déterminer les modalités des nouveaux scénarios qui seront plébiscités par lesdites communes.

Anne-Charlotte d'URSEL (F)
Alexia BERTRAND (F)

- erop toe te zien dat het overleg met de Brusselse en Vlaamse gemeenten die rechtstreeks bij het project betrokken zijn, met name de gemeenten Sint-Pieters-Woluwe en Oudergem, wordt gerespecteerd om de modaliteiten vast te stellen van de nieuwe scenario's die door de genoemde gemeenten zullen worden goedgekeurd.